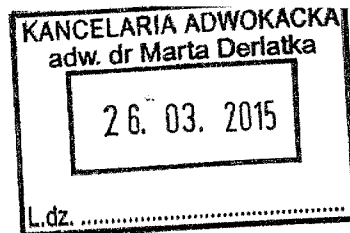

BIURO
TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO
Zespół Wstępnej Kontroli
Skarg Konstytucyjnych i Wniosków

Warszawa, dnia 12 marca 2015 r.

Sygn. akt Tw 36/14

Adwokat
Marta Derlatka
Kancelaria Adwokacka
ul. Łowicka 23 lok. 210
02-502 Warszawa

W załączeniu przesyłam odpis postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 marca 2015 r. (sygn. akt Tw 36/14) o **odmowie nadania dalszego biegu wnioskowi**.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) wnioskodawca może wnieść na to postanowienie zażalenie w terminie **7 dni** od daty jego doręczenia.

Do wiadomości:
Zarząd Główny
NSZZ Policjantów
ul. Puławska 148/150
02-624 Warszawa

WZGLĘDNY DYREKTOR ZESPOŁU
WSTĘPNEJ KONTROLI SKARG KONSTYTUCYJNYCH I WNIOSKÓW

dr hab. Paweł Wiliński

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia *11 marca* 2015 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów o zbadanie zgodności:

art. 15a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 r. poz. 667, ze zm.) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 166, poz. 1609), w zakresie, w jakim dotyczy funkcjonariuszy Policji, którzy wstąpili do służby po 1 stycznia 1999 r., a przed 23 lipca 2003 r., z:

- 1) art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 12 ust. 2 i 4 Europejskiej Karty Społecznej sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67, ze zm.),

postanawia:

odmówić nadania dalszego biegu wnioskowi.

UZASADNIENIE:

W dniu 9 października 2014 r. do Trybunału Konstytucyjnego wpłynął wniosek Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów (dalej: Zarząd Główny NSZZ Policjantów; wnioskodawca) o zbadanie zgodności art. 15a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 r. poz. 667, ze zm.; dalej: ustawa o zaopatrzeniu) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 166, poz. 1609; dalej: ustawa zmieniająca), w zakresie, w jakim dotyczy funkcjonariuszy Policji, którzy wstąpili do służby po 1 stycznia 1999 r., a przed 23 lipca 2003 r., z art. 67 ust. 1 Konstytucji oraz art. 12 ust. 2 i 4 Europejskiej Karty Społecznej sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67, ze zm.; dalej: EKS).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK) wniosek przedstawiony przez ogólnokrajowe organy związków zawodowych podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. W postępowaniu tym Trybunał Konstytucyjny w składzie jednego sędziego bada, czy wniosek odpowiada wymogom formalnym (art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o TK), czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 36 ust. 3 ustawy o TK),

a w szczególności, czy pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 191 ust. 2 Konstytucji).

2. Zarząd Główny NSZZ Policjantów wnosi o zbadanie zgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu w zakresie, w jakim dotyczy funkcjonariuszy Policji, którzy wstąpili do służby po 1 stycznia 1999 r., a przed 23 lipca 2003 r., z art. 67 ust. 1 Konstytucji oraz art. 12 ust. 2 i 4 EKS.

Zaskarżony przepis stanowi, że „emerytura dla funkcjonariusza, który został przyjęty do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 2–5”.

Należy przy tym wskazać, że w stosunku do adresatów art. 15a ustawy o zaopatrzeniu nie znajduje zastosowania art. 15 ust. 1 pkt 2–4 tejże ustawy, tzn. emerytura nie wzrasta o: 2,6% podstawy wymiaru – za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za trzy lata tych okresów (pkt 2); 1,3% podstawy wymiaru – za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o którym mowa w pkt 2 (pkt 3); 0,7% podstawy wymiaru – za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę (pkt 4). Natomiast za okresy składkowe i nieskładkowe poprzedzające służbę funkcjonariusz otrzyma emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 16 ustawy o zaopatrzeniu).

Zarząd Główny NSZZ Policjantów twierdzi, że art. 15a ustawy o zaopatrzeniu przez to, że od 1 października 2003 r. zmienił przesłanki nabycia prawa do emerytury funkcjonariuszy Policji, którzy zostali przyjęci do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r., narusza prawo do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji oraz art. 12 ust. 2 EKS), a także zasadę równości (art. 12 ust. 4 EKS).

2.1. Na wstępie wymaga podkreślenia, że zarzuty niezgodności sformułowane przez Zarząd Główny NSZZ Policjantów są podobne do zarzutów niezgodności sformułowanych we wniosku Krajowej Komisji Wykonawczej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej (dalej: Krajowa Komisja Wykonawcza NSZZ Straży Granicznej), w którym wskazywano (m.in.) na niezgodność art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 2, art. 67 ust. 1 oraz art. 32 Konstytucji (sygn. akt Tw 35/11). Należy również zauważyć, że oba wnioski zostały sporządzone przez tego samego pełnomocnika.

Trybunał, rozpoznając sprawę Tw 35/11, uznał zarzuty niezgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 2, art. 67 ust. 1 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji za oczywiście bezzasadne. W konsekwencji, postanowieniem z dnia 29 marca 2012 r. Trybunał odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu (OTK ZU nr 6/B/2012, poz. 472).

Na postanowienie Trybunału o odmowie nadania wnioskowi dalszego biegu zostało wniesione zażalenie. W zażaleniu wnioskodawca kwestionował stanowisko Trybunału (m.in.) w zakresie stwierdzenia oczywistej bezzasadności zarzutów naruszenia przez art. 15a ustawy o zaopatrzeniu zasady ochrony praw nabytych i zasady bezpieczeństwa prawnego, wyrażonych w art. 2 Konstytucji. Trybunał podzielił argumentację przedstawioną w zaskarżonym postanowieniu i nie uwzględnił zażalenia (postanowienie z dnia 7 listopada 2012 r., Tw 35/11, OTK ZU nr 6/B/2012, poz. 473).

2.2. Mając na uwadze postanowienie w sprawie Tw 35/11, Trybunał zbadał zarzuty niezgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 67 ust. 1 Konstytucji, przedstawione we wniosku Zarządu Głównego NSZZ Policjantów.

2.2.1. Należy podkreślić, że wnioskodawca koncentruje się na uzasadnieniu zarzutu, zgodnie z którym zaskarżony przepis prowadzi do naruszenia istoty prawa do zabezpieczenia społecznego. Zdaniem

wnioskodawcy art. 15a kwestionowanej ustawy narusza istotę prawa do zabezpieczenia społecznego, gdyż wprowadzenie tego przepisu „zmieniło diametralnie sytuację prawną funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy wstąpili do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. Postawiło ich w sytuacji, w której ta grupa osób pozostała bez możliwości uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych na zasadach określonych w art. 15 ust. 1 pkt 2–4 przy ustalaniu prawa do emerytury policyjnej”. Jednocześnie wnioskodawca twierdzi, że „działanie ustawodawcy (...) nosi nadto cechy arbitralności”, a także „naruszyło słuszne oczekiwania części funkcjonariuszy co do ich bezpieczeństwa socjalnego i nie znalazło uzasadnienia w ochronie innych wartości konstytucyjnych”.

2.2.2. Należy przypomnieć, że w dotychczasowym orzecznictwie Trybunał wskazywał, że istotą prawa do zabezpieczenia społecznego jest ochrona obywateli w razie wystąpienia określonego ryzyka ubezpieczeniowego, powodującego całkowitą lub częściową utratę możliwości samodzielnego utrzymania się. Ustawodawca nie może w taki sposób kształtować systemu zabezpieczenia społecznego, w którym osoby wskazane w art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji zostaną całkowicie pozbawione wsparcia finansowego ze strony państwa. Naruszenie istoty prawa do zabezpieczenia społecznego będzie miało miejsce również wtedy, kiedy ustawodawca określi wysokość świadczeń poniżej minimum egzystencji, podstawowych potrzeb, albo też minimum socjalnego (zob. wyrok TK z dnia 25 lutego 2014 r., SK 18/13, OTK ZU nr 2/A/2014, poz. 14 i powołane tam orzecznictwo).

2.2.3. Trybunał stwierdza, że wnioskodawca nie uprawdopodobnił w rozpatrywanej sprawie naruszenia przez zakwestionowaną regulację istoty prawa do zabezpieczenia społecznego. Należy bowiem podkreślić, że na podstawie art. 15a ustawy o zaopatrzeniu, funkcjonariuszom Policji przysługuje emerytura po 15 latach służby, natomiast poprzedzające służbę okresy składkowe i nieskładkowe będą stanowiły podstawę ustalenia emerytury

wypłacanej przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Tym samym wnioskodawca – twierdząc, że zakwestionowana regulacja zmieniająca zasady ustalenia prawa do emerytury wpłynęła „diametralnie” na sytuację funkcjonariuszy Policji – nie uprawdopodobnił, że doszło do pozbawienia prawa do zabezpieczenia społecznego, czy ukształtowania jego wysokości na poziomie poniżej minimum egzystencji. Wątpliwości wnioskodawcy dotyczą natomiast tej sfery regulowania zakresu i formy świadczenia do zabezpieczenia społecznego, w której ustawodawca ma określoną swobodę działania.

2.2.4. W związku z powyższym należy uznać, że zarzut naruszenia przez zakwestionowane przepisy art. 67 ust. 1 Konstytucji cechuje oczywista bezzasadność. Przesłanka ta stanowi podstawę odmowy nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie badania zgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 67 ust. 1 Konstytucji (art. 36 ust. 3 ustawy o TK).

2.3. Trybunał zbadał również zarzut niezgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 12 ust. 2 EKS, w brzmieniu: „w celu zapewnienia skutecznego wykonywania prawa do zabezpieczenia społecznego, Umawiające się Strony zobowiązują się (...) utrzymywać system zabezpieczenia społecznego na zadowalającym poziomie, równym co najmniej poziomowi niezbędnemu dla ratyfikowania Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (nr 102) dotyczącej minimalnych norm zabezpieczenia społecznego”.

2.3.1. Wnioskodawca, uzasadniając niezgodność zakwestionowanego przepisu z art. 12 ust. 2 EKS, dowodzi, że z powodu utraty możliwości zaliczenia do wymiaru emerytury okresów składkowych i nieskładkowych, wskazanych w art. 15 ust. 1 pkt 2–4 ustawy o zaopatrzeniu, nastąpiło obniżenie wysokości świadczeń w stosunku do licznej grupy społecznej – policjantów. Jest to – jak twierdzi – „rażące obniżenie poziomu zabezpieczenia społecznego, a przez to sprzeczne z zawartą w art. 12 ust. 2 EKS dyrektywą utrzymania systemu ubezpieczenia społecznego na poziomie zadowalającym”.

2.3.2. Trybunał stwierdza, że choć zarzuty wnioskodawcy mają dowieść naruszenia art. 12 ust. 2 EKS, to jednak bezpośrednio dotyczą prawa do zabezpieczenia społecznego wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał zwraca przy tym uwagę, że – gdy chodzi o prawo do zabezpieczenia społecznego – to zarówno Konstytucja, jak i akty prawa międzynarodowego zawierają klauzule nawiązujące do rzeczywistych możliwości państwa. Konstytucja pozostawia kwestię poziomu zabezpieczenia społecznego ustawom, a konwencje stanowią o "zapewnieniu lub popieraniu" odpowiednich szkoleń, o podejmowaniu ich "w miarę potrzeb", o "zabieganiu" o podwyższenie poziomu zabezpieczenia społecznego, o "podejmowaniu środków w celu". Stosowanie tych formuł świadczy o braku sztywnych granic poziomu zabezpieczenia społecznego i wymagań odnośnie do metod readaptacji. Poziom świadczeń w tym zakresie jest uzależniony od ogólnego poziomu rozwoju ekonomicznego i zamożności państwa (zob. wyrok z dnia 12 czerwca 2006 r., K 38/05, OTK ZU nr 6/A/2006 poz. 63).

2.3.3. Trybunał stwierdza, że wnioskodawca nie udowodnił w rozpatrywanej sprawie, że zmiana zasad nabywania prawa do emerytury policyjnej doprowadziła do pozbawienia gwarancji określonych w EKS. Zarząd Główny NSZZ Policjantów nie wykazał tym samym, że doszło do naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego.

2.3.4. Zarzuty naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego wyrażonego w art. 12 ust. 2 EKS przez zakwestionowany przepis cechuje zatem oczywista bezzasadność. Powyższa przesłanka stanowi podstawę odmowy nadania wnioskowi dalszego biegu w odniesieniu do badania zgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 12 ust. 2 EKS (art. 36 ust. 3 ustawy o TK).

2.4. Trybunał odniósł się także do zarzutu niezgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 12 ust. 4 EKS, w brzmieniu: „[w] celu zapewnienia

skutecznego wykonywania prawa do zabezpieczenia społecznego, Umawiające się Strony zobowiązują się (...) podjąć kroki, poprzez zawarcie odpowiednich porozumień dwustronnych i wielostronnych lub za pomocą innych środków, i z zastrzeżeniem warunków ustanowionych w takich porozumieniach, w celu zapewnienia: a) równego traktowania własnych obywateli i obywateli innych Umawiających się Stron, jeżeli chodzi o uprawnienia z tytułu zabezpieczenia społecznego, w tym zachowanie korzyści wynikających z ustawodawstwa dotyczącego zabezpieczenia społecznego, bez względu na zmiany miejsca pobytu na terytoriach Umawiających się Stron, które mogłyby podjąć osoby chronione; b) przyznawania, zachowania i przywracania uprawnień z tytułu zabezpieczenia społecznego za pomocą takich środków, jak zliczanie okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia, wypełnionych zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron”.

2.4.1. Wnioskodawca, argumentując naruszenie art. 12 ust. 4 EKS, twierdzi, że „osoby, które pełniły za granicą służbę w formacjach mundurowych analogicznych do polskich, a następnie – po dniu 1 stycznia 1999 r. – wstąpiły do służb polskich, będą traktowane jak funkcjonariusze polscy, którzy przystąpili do służby jako takiej po 1 stycznia 1999 r. W stosunku do nich nie będzie zachodziło zaliczenie do podstawy wymiaru emerytury okresów składkowych i nieskładkowych na zasadach określonych w art. 15 ust. 1 pkt 2–4”. Zdaniem Zarządu Głównego NSZZ Policjantów „konsekwencją [art. 15a ustawy o zaopatrzeniu] jest [...] odmienne traktowanie obywateli państw sygnatariuszy, którzy pełnili służbę w formacjach zagranicznych od obywateli, którzy pełnili służbę w formacjach polskich. Przepis narusza zatem wyrażoną w EKS zasadę równości”.

Trybunał zwraca uwagę na to, że chociaż zarzuty Zarządu Głównego NSZZ Policjantów wskazują na różnicowanie sytuacji funkcjonariuszy polskich i zagranicznych służb mundurowych, to jednak są one podobne do argumentów, mających uzasadniać naruszenie zasady równości, powoływanych we wniosku

Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ Straży Granicznej w sprawie o sygn. Tw 35/11. Wnioskodawca kwestionuje bowiem przyjęte w zaskarżonym przepisie rozwiązanie uzależniające sposób obliczania emerytury dla funkcjonariuszy służb mundurowych od okresu, w którym funkcjonariusze ci wstąpili do służby.

2.4.2. W postanowieniu o sygn. Tw 35/11 Trybunał podkreślał, że „adresatami art. 15a ustawy o zaopatrzeniu są funkcjonariusze, którzy uzyskają emeryturę, jeżeli charakteryzują się dwiema cechami relewantnymi: zostali przyjęci do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. i pozostawali w niej przez 15 lat. Trudno zatem uznać trafność zarzutu wnioskodawcy, że zaskarżony przepis prowadzi do naruszenia zasady równości jego adresatów”.

Trybunał, podzielając stanowisko zawarte w powyższym postanowieniu, stwierdza, że zarzuty naruszenia zasady równości wywodzonej z art. 12 ust. 4 EKS przez zakwestionowany przepis są oczywiście bezzasadne. Artykuł 15a ustawy o zaopatrzeniu jednakowo traktuje wszystkich funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy przystąpili do odbywania służby po 1 stycznia 1999 r.

2.4.3. Przesłanka powyższa stanowi podstawę odmowy nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie badania zgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu z art. 12 ust. 4 EKS (art. 36 ust. 3 ustawy o TK).

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak w sentencji.

Piotr Tujeja

Za zgodność z oryginałem

Warszawa, dnia 12/3/15

Podpis:

WICEDYREKTOR ZESPOŁU
wstępnej Kontroli Skarż Konsytycyjnych i Wniosk

dr hab. Paweł Wiliński

Warszawa, dnia 31 marca 2015 roku

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

Al. Szucha 12A

00-918 Warszawa

Wnioskodawca:

ZARZĄD GŁÓWNY

NIEZALEŻNEGO SAMORZĄDNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO POLICJANTÓW

z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 148/150 02-624 Warszawa

reprezentowany przez:

adw. dr Martę Derlatka

Kancelaria Adwokacka adw. dr Marta Derlatka

ul. Łowicka 23

02-502 Warszawa

adres do doręczeń jw.

Sygn. akt Tw 36/14

ZAŻALENIE

NA POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO Z DNIA 11 MARCA 2015 R.

ODMAWIAJĄCE NADANIA DALSZEGO BIEGU WNIOSKOWI

W odpowiedzi na postanowienie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie odmowy nadania dalszego biegu wnioskowi (sygn. akt Tw 36/14), doręczone w dniu 26 marca 2015 r. na podstawie art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, działając w imieniu Wnioskodawcy, na podstawie udzielonego pełnomocnictwa (w aktach sprawy) wnoszę zażalenie na przedmiotowe postanowienie. Wnoszę o nadanie wnioskowi dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W postanowieniu z dnia 11 marca 2015 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania wyżej wskazanemu wnioskowi dalszego biegu ze względu na oczywistą bezzasadność zarzutu niezgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym z art. 67 ust. 1 Konstytucji, zarzutu niezgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym z art. 12 ust. 2 EKS oraz zarzutu niezgodności art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym z art. art. 12 ust. 4 EKS.

W odniesieniu do argumentacji Trybunału Konstytucyjnego przedstawionej w zaskarżonym w postanowieniu wskazać należy, co następuje.

1. Odnosząc się do zarzutu niezgodności art. 15a *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* z art. 67 ust. 1 Konstytucji, Trybunał podniósł, iż w dotychczasowym orzecznictwie istota zabezpieczenia społecznego została sprowadzona do skierowanego do ustawodawcy zakazu kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego w taki sposób, że osoby wskazane w art. 67 ust. 1 i 2 zostałyby całkowicie pozbawione pomocy finansowej państwa. Pogorszenie stanu zabezpieczenia społecznego, nawet pogorszenie kwalifikowane (znaczne, dotkliwe, nieuzasadnione czy nagłe) nie może zostać uznane za naruszenie istoty prawa do zabezpieczenia społecznego, o ile tylko nie prowadzi do obniżenia wysokości otrzymywanego świadczenia poniżej minimum egzystencji. Trybunał skonkludował, że skoro wprowadzenie art. 15a do *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* nie spowodowało obniżenia wysokości świadczeń emerytalnych poniżej minimum egzystencji, istota prawa nie została naruszona, a wniosek jest oczywiście bezzasadny.

W tym miejscu podnieść jednak należy, że Wnioskodawca zwrócił uwagę na inny, nie rozstrzygany dotychczas przez Trybunał aspekt prawa do zabezpieczenia społecznego, jakim jest prawo do stabilności zabezpieczenia społecznego. Wnioskodawca podniósł, że dotychczasowe rozumienie zasady zabezpieczenia społecznego jest niewystarczające i nieodpowiadające współczesnym stosunkom społeczno-ekonomicznym, a przez to powinno zostać odpowiednio poszerzone. Dopiero przy takim szerokim rozumieniu zasady wyrażonej

w art. 67 ust. 1 Konstytucji uzasadnione jest badanie niezgodności art. 15a *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* z art. 67 ust. 1 Konstytucji. Mając to na uwadze, zbadanie czy wprowadzenie do polskiego porządku prawnego kwestionowanego przepisu nie spowodowało gwałtownego i poważnego obniżenia poziomu zabezpieczenia społecznego, uznać należy za uzasadnione.

Trybunał wskazuje, że stabilność systemu zabezpieczenia społecznego należy do „sfery regulowania zakresu i formy świadczenia do zabezpieczenia społecznego, w której ustawodawca ma określoną swobodę działania”. Analogiczny zarzut można by wszakże wysunąć w kierunku kwestii wysokości świadczeń i ich minimum, uważanej dotychczas przez Trybunał za wyczerpującą istotę prawa do zabezpieczenia społecznego. Kwestia efektywności systemu zabezpieczenia w ogóle (a więc spełniania założenia systemu, jakim jest zabezpieczenie, poprzez zagwarantowanie świadczenia w wysokości wystarczającej na przeżycie) wynika z istoty pojęcia „zabezpieczenia” w takim samym stopniu, jak kwestia stabilności tego zabezpieczenia (stabilność jako elementarna składowa bezpieczeństwa). W konsekwencji wydaje się, że nie można mówić w tym przypadku o spełnieniu przesłanki oczywistej bezzasadności.

2. W odniesieniu do zarzutu niezgodności art. 15a *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* art. 12 ust. 2 Europejskiej Karty Społecznej (dalej: EKS), Trybunał wskazał, że użyty w EKS zwrot „zadowalający poziom” nosi charakter celowej niedookreśloności. U jej podstawy leżeć mają zróżnicowane uwarunkowania społeczno-ekonomiczne sygnatariuszy Karty (odniesienie do „rzeczywistych możliwości państwa”). Nie kwestionując faktu niedookreśloności zwrotu „zadowalający poziom”, Wnioskodawca podkreśla, że istotą argumentacji zamieszczonej we wniosku jest zarzut naruszenia przez państwo zobowiązania do utrzymywania systemu zabezpieczenia społecznego na zadowalającym poziomie wyrażonego w art. 12 ust. 2 EKS. Tak więc to nie naruszenie minimalnej granicy (minimalnego poziomu) zabezpieczenia społecznego jest istotą argumentacji Wnioskodawcy, a złamanie przez ustawodawcę zobowiązania do utrzymywania systemu na określonym poziomie (a więc wyprowadzanego z niego zakazu obniżania tego poziomu). W szczególności sytuacja ekonomiczna Rzeczypospolitej Polskiej w momencie wprowadzenia kwestionowanej regulacji nie uzasadniała w żaden sposób do odstąpienia od już osiągniętego

poziomu zabezpieczenia społecznego (jak zostało podniesione we wniosku, w momencie nowelizacji ustawy Polska odnotowywała wzrost PKB – nieprzerwanie od roku 1992).

Podsumowując, Wnioskodawca podniósł, że wprowadzenie art. 15a *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* stoi w sprzeczności z art. 12 ust. 2 EKS nie tylko dlatego, że spowodowało, iż poziom zabezpieczenia społecznego osiągnął poziom niesatysfakcjonujący, ale przede wszystkim dlatego, że poziom ten został obniżony w ogóle, w szczególności w braku okoliczności to obniżenie uzasadniających. W zaskarżone postanowieniu Trybunał dokonał wstępnej oceny jedynie zarzutu co do osiągnięcia niesatysfakcjonującego poziomu zabezpieczenia społecznego, nie dokonał zaś oceny zarzutu naruszenia zobowiązania do nieobniżania osiągniętego już poziomu zabezpieczenia. Mając na uwadze powyższe, przyjąć należy, że przesłanka oczywistej bezzasadności wniosku w zakresie zarzutu naruszenia art. 12 ust. 2 EKS nie zachodzi.

3. Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez art. 15a *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* art. 12 ust. 4 EKS, Trybunał stwierdził na wstępie, że zarzut ten nosi cechy podobieństwa do zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji, podniesionego we wniosku w sprawie o sygn. akt Tw 35/11. O ile zgodzić się można, że przywołane przepisy EKS i Konstytucji noszą cechy podobieństwa, bo regulują zagadnienie równości obywateli w prawie, to nie sposób zgodzić się ze stwierdzeniem, że wskazany we wniosku aspekt naruszenia zasady równości w stosunku do obywateli różnych państw był już przedmiotem badania Trybunału. W postępowaniu o sygn. akt Tw 35/11 istotą argumentacji w przedmiocie naruszenia zasady równości było wykazanie, że funkcjonariusze, którzy wstąpili do służby przed 2 stycznia 1999 r. oraz po 1 stycznia 1999 r. ale przed nowelizacją *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* (czyli przed dniem 23 lipca 2003 r.) znajdują się w sytuacji podobnej. W niniejszej sprawie, podmiotami wskazanymi jako wykazujące się cechą relewantną są funkcjonariusze służb polskich i zagranicznych, którzy rozpoczęli służbę przed 2 stycznia 1999 r., przy czym chodzi tu o funkcjonariuszy zagranicznych służb mundurowych, którzy przeszli do służb polskich po dniu 1 stycznia 1999 r., a wcześniej wykonywali służbę w formacjach macierzystych. Cechą relewantną jest tu fakt pozostawania w stosunku służby przed 2 stycznia 1999 r., a nie pozostawania w stosunku służby w polskiej formacji mundurowej przed tą datą. Odmienna wykładnia, polegająca na wskazaniu jako

cechy relewantnej pozostawania w stosunku służby w polskiej formacji mundurowej przed 2 stycznia 1999 r., uniemożliwiłaby zastosowanie art. 12 ust. 4 EKS w jakiegokolwiek sytuacji. Przepis ten ma bowiem na celu zrównanie sytuacji prawnej obywateli różnych państw. Wprowadzenie kryterium pozostawania w służbie polskiej stanowiłoby naruszenie przedmiotowego przepisu. Mając powyższe na względzie należy uznać, że podobieństwo zarzutów, uzasadniających odrzucenie wniosku nie zachodzi.

Podsumowując, Wnioskodawca podniósł, że wprowadzenie art. 15a *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* stoi w sprzeczności z art. 12 ust. 4 EKS z tego względu, że funkcjonariusze, którzy pozostawali w stosunku służby w formacjach państw-sygnatariuszy innych niż Polska przed 2 stycznia 1999 r. i wstąpili do służby w polskich formacjach mundurowych po 1 stycznia 1999 r. znaleźli się w gorszej sytuacji, niż funkcjonariusze, którzy wstąpili w szeregi polskich formacji mundurowych przed dniem 2 stycznia 1999 r. Podkreślić należy, że zarzut nie ogranicza się do prostego kwestionowania wprowadzonej cezury czasowej, a więc nie stanowi powielenia argumentacji podnoszonej w postępowaniu o sygn. akt Tw 35/11. Wnioskodawca wskazał, że wprowadzenie w art. 15a *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym* zróżnicowania ze względu na pozornie neutralne kryterium czasu rozpoczęcia służby stanowi ukrytą dyskryminację funkcjonariuszy zagranicznych służb mundurowych, co jest sprzeczne z art. 12 ust. 4 EKS. Przedmiotowy zarzutu nie został w zaskarżonym postanowieniu rozstrzygnięty.

Mając na uwadze powyższe wnoszę o uwzględnienie zażalenia i nadanie wnioskowi dalszego biegu.

Załączniki

- 5 odpisów pisma